

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Informasjonssak
Møtesaksnr.: I-sak 4
Møtenr.: 13/2020
Møtedato: 8. des 2020
Notatdato: 26. nov 2020
Arkivsaksnr.:
Saksansvarlig: Arne Benjaminsen
Saksbehandler: Eva Helene Mjelde

Revidert tiltaksplan for å redusere UiOs klimafotavtrykk

I denne saken presenterer universitetsledelsen en revidert tiltaksplan for å redusere UiOs klimafotavtrykk. Et første utkast til tiltaksplan for klimagassreduksjon ble lagt frem for universitetsstyret den 3. des 2019. Universitetsstyret ble den 20. oktober 2020 orientert om status for oppfølging av de respektive tiltakene (I-sak 2 11/2020).

UiOs tiltaksplan for redusert klimafotavtrykk vil bli revidert på nytt i 2021 i forbindelse med at vi da har vår helhetlige klima- og miljøstrategi på plass. Klima- og miljøstrategien skal dekke alle våre virksomhetsområder; fra utdanning til forskning, innovasjon, formidling, drift og annen utadrettet virksomhet. Når strategien er vedtatt, er det et mål å synkronisere og integrere de ulike relevante prosessene ved UiO som tar sikte på å redusere vårt klimafotavtrykk. Videre skal det i klima- og miljøstrategien settes spesifikke mål for reduksjon av klimagassutslipp innen 2030.

Tiltakene i foreliggende reviderte tiltaksplan skal videreføre UiOs pågående arbeid på institusjonelt nivå for å redusere UiOs klimafotavtrykk og negativ miljøpåvirkning på kort og på lang sikt. Tiltaksplanen er avgrenset til UiOs drift, og den er ikke uttømmende for alle aktuelle tiltak ved UiO for redusert klimafotavtrykk. Hver enhet oppfordres til å identifisere og gjennomføre tiltak målrettet for egen aktivitet og dennes miljøpåvirkning.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Eva Helene Mjelde
prosjektleder

Vedlegg: Fremleggsnotat

FRA
UNIVERSITETSDIREKTØREN

FREMLEGGSNOTAT

Møtesaksnr.: I-sak 4
Møtedato: 8. des 2020
Notatdato: 26. nov 2020
Arkivsaksnr.:
Saksbehandler: Eva Helene Mjelde

TIL
UNIVERSITETSSTYRET

Revidert tiltaksplan for å redusere UiOs klimafotavtrykk

Universitetet skal møte de globale, nasjonale og lokale klima- og miljøutfordringene gjennom forskning og utdanninger med klima- og miljørelevans, kunnskap i bruk, og ved bærekraftig drift av universitetet. UiO jobber etter 1.5- graders målet i Parisavtalen; vi skal, som vi skriver i Strategi2030, redusere eget klimafotavtrykk og legge til rette for at ansatte og studenter tar miljøbevisste valg. UiO har videre som ambisjon å føre an i miljøarbeidet, både nasjonalt og internasjonalt, og være en rollemodell for andre institusjoner.

Et første utkast til tiltaksplan for klimagassreduksjon knyttet til drift av UiO ble lagt frem for universitetsstyret den 3. des 2019. Utkastet var basert på innspill fra ansatte og studenter, blant annet gjennom initiativet «Rektors utfordring», gjennom forslag innmeldte via nettskjema, samt gjennom intern høring om hvordan UiO kan kutte i antall flyreiser. Universitetsstyret ble den 20. oktober 2020 orientert om status for oppfølging av de respektive tiltakene (I-sak 2 11/2020): <https://www.uio.no/om/organisasjon/styret/moter/2020/10-20/i-sak-2---status-for-uio-arbeid-for-reduksjon-av-klimagassutslipp.pdf>

Overordnet kan vi ut i fra statusoversikten konstatere at UiO har fulgt opp på og dels gjennomført en rekke tiltak. I sum har arbeidet bidratt til å øke sannsynligheten for at UiOs totale klimafotavtrykk reduseres, og på et institusjonelt nivå har arbeidet lagt godt og bedre til rette for at enhetene kan gjøre klimavennlige valg. Like fullt anerkjenner vi at vi har et stort arbeid foran oss, som både må intensiveres og som må involvere alle nivåer av organisasjonen, for å sikre at vi når ambisjonene uttrykt i Strategi2030.

UiO etablerte i høst en arbeidsgruppe som nå er i gang med å utarbeide en helhetlig klima- og miljøstrategi som vil dekke alle våre virksomhetsområder; fra utdanning til forskning, innovasjon, formidling, drift og annen utadrettet virksomhet. Et endelig forslag til strategi legges frem for vedtak i universitetsstyret sommeren/høsten 2021. Klima- og miljøstrategien skal settes spesifikke mål for reduksjon av klimagassutslipp innen 2030. Strategien skal være langsiktig og det skal utarbeides konkrete mål og tiltak for å bidra til at bærekraft, som omhandler både miljø, klima og samfunn, blir en naturlig integrert del av utdanningsløpet og forskningen. Det skal legges til rette for kunnskapsutvikling og dialog på tvers av både fag og sektorer, innen academia og i samarbeid med samfunnet for øvrig. I mandatet for arbeidet gis det også mulighet til å identifisere og prioritere klima- og miljøtiltak for hurtig implementering parallelt med at arbeidet med strategien pågår.

Den reviderte tiltaksplanen som universitetsledelsen nå presenterer for universitetsstyret vil bli revidert på nytt når den helhetlige strategien foreligger. Dette for å sikre at tiltaksplanen støtter opp om strategien på en hensiktsmessig måte.

Tiltakene i foreliggende reviderte tiltaksplan vil videreføre UiOs pågående arbeid på institusjonelt nivå for å redusere UiOs klimafotavtrykk og negative miljøpåvirkning ved egen drift. Overordnet vil vi ha større fokus på styrke det kollektive eierskapet for grønn omstilling, gjennom økt bevisstgjøring og oppmerksomhet i lederfora, i nettverk og andre interne fora hva gjelder tematikk og problemstillinger knyttet til klima og miljø. Vi vil øke fokuset på hvordan vi oppnår faktisk effekt av institusjonell tilrettelegging, gjennom blant annet å veilede, tydeliggjøre og videreutvikle operasjonelle verktøy.

Etter vedtak av tiltaksplanen vil ansvarlig enhet i LOS utpekes, med hovedansvar for oppfølging av de respektive tiltakene. Ansvarlig avdeling vil utarbeide en oppfølgingsplan der tiltakene konkretiseres ytterligere i handlingstrinn med tidsfrister.

Vi vil understreke at tiltaksplanen ikke er uttømmende for alle aktuelle tiltak ved UiO for redusert klimafotavtrykk. Hver enhet er oppfordret til å identifisere og gjennomføre tiltak for å redusere klimafotavtrykket, som er i tråd med enhetens faglige prioriteringer og som er målrettet for egen aktivitet og dennes miljøpåvirkning.

Videre jobber UiO systematisk med oppfølging av en egen miljø- og klimastrategi for eiendomsvirksomhet, som ble vedtatt av universitetsstyret i juni 2017. Miljø- og klimastrategi for eiendomsvirksomheten setter mål og identifiserer tiltak innen totalt ni områder, der fremdrift presenteres i en årlig miljørapport. De ni områdene er:

- Klimagassreduksjon
- Redusert og fornybar energibruk
- Miljøvennlig transport
- Avfallsreduksjon og økt sortering
- Miljøriktig material- og ressursbruk
- Innkjøp som miljø- og klimadrivere i eiendomsvirksomheten
- Effektiv arealforvaltning for økt miljøeffekt og trivelig arbeidsmiljø
- Miljøeffektiv bygningsmasse
- Miljøeffektive og miljøskapende utearealer

Strategiske mål og resultatmål

Tiltaksplanen skal støtte opp om målsettingene uttrykt i Strategi2030:

«UiO skal redusere eget klimafotavtrykk og legge til rette for at ansatte og studenter tar miljøbevisste valg. UiO skal jobbe systematisk for å bli en bærekraftig institusjon og aktivt legge til rette for at studenter og ansatte tar klimavennlige valg. Verdenssamfunnet har forpliktet seg til en klimagassreduksjon som bare kan nås dersom alle viser utålmodighet og handler nå. UiO skal føre an i miljøarbeidet, både nasjonalt og internasjonalt, og være en rollemodell for andre institusjoner.»

Tiltaksplanen skal bidra til realisering av resultatmål uttrykt i UiOs årsplan. Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- UiO er en foregangsinstitusjon for klimasmarte løsninger i Norge.
- UiO kan vise til en signifikant reduksjon i sitt totale klimafotavtrykk.
- UiO har en signifikant reduksjon av totalt antall personkilometer med fly.

FORSLAG TIL REVIDERT TILTAKSPLAN FOR Å REDUSERE UIOS KLIMAFOTAVTRYKK**I. Bygg og eiendom, inkludert energi****UiO skal:**

- Videreføre det pågående arbeidet for å oppnå maksimal grad av energieffektivisering, blant annet ved en helhetlig gjennomgang av energieffektive løsninger både i eksisterende bygninger og i nye byggeprosjekter (eks. bergvarmepumper, solceller, solfangere, ventilasjonsanlegg med høy virkningsgrad på varmegjenvinning mv.).
- Tilrettelegge for å foreta spesifikke målinger av energiforbruk før og etter gjennomføring av større rehabiliteringsprosjekter.
- Videreføre arbeidet for å sikre fossil- og utslippsfrie byggeplasser, samt løpende vurdere stille kontraktkrav til bruk av klimaregnskap som styringsverktøy i det enkelte byggeprosjekt.
- Videreføre arbeidet der det i hvert større bygge- og rehabiliteringsprosjekt skal gjøres vurderinger for valg av mest hensiktsmessige sertifiseringsordning for bærekraft.
- Gjennomføre en kartlegging av UiOs parkareal for å sikre basislinje for biologisk mangfold, som ledd i arbeidet for å øke og overvåke biomangfoldet.
- Videreføre høyt fokus på bærekraftig drift av parker og uteområder, blant annet med hensyn til vannforbruk, treplanting, fossilfrie maskiner mv.
- Gjennomføre et arbeid for å analysere takene på UiOs bygninger, som utgangspunkt for å vurdere muligheter for å bruke takflater til energiproduksjon eller som grønne arealer.
- Kontinuere arbeidet for å ytterligere øke kildesorterings- og materialgjenvinningsgraden, redusere volumet av avfall, samt for miljømessig forsvarlig avhending av materialer og utstyr.
- Kontinuere arbeidet for en fossilfri kjøretøypark.
- Implementere mobilitetsplan for å bidra til at flere studenter, ansatte og gjester transporterer seg til, fra og på campus på en miljøvennlig og helsefremmende måte.

II. Innkjøp, forbruk og gjenbruk**UiO skal:**

- Tydeliggjøre vårt ansvar for å redusere klimaavtrykket gjennom implementering av reviderte prinsipper for anskaffelser (våren 2021). I forslag til reviderte prinsipper inngår det blant å tydeliggjøre ansvar hos ledere med fullmakt til å godkjenne bestillinger.
- Styrke ansatte og innkjøperes mulighet til å gjøre miljøvennlige valg ved bestilling av mat og bevertning, produkter og tjenester, gjennom god veiledning og informasjon ved gjennomføring av en bestilling. Herunder eksempelvis vurdering av om behovet kan dekkes ved gjenbruk eller ved et mindre volum, anbefaling av miljøvennlige produkter, samt veiledning om vegetariske alternativer ved bestilling av mat.
- Øke godkjenneres og lederes miljøbevissthet gjennom kunnskapsheving for innkjøpere lokalt og sentralt, samt gjennom regelmessige relevante oppdateringer og dialog mellom Seksjon for innkjøp og enhetene.
- Sikre en høyere bevissthet rundt vekting av miljøhensyn i anskaffelser gjennom krav om å protokollføre en begrunnelse dersom slik vekting unnlates.
- Øke omfanget av gjenbruk og bidra til styrket sirkulærøkonomi gjennom å 1. videreutvikle interne gjenbruksordninger for inventar og utstyr, 2. utrede muligheten for rammeavtale(r) med leverandører i det sirkulære markedet, og med dette kunne kjøpe eller leie brukt inventar og utstyr, samt levere eller videreselge overskuddsmøbler og utstyr til leverandører i det sirkulære marked.

- Øke levetiden på møbler, inventar og utstyr: ved nyanskaffelser vektlegge kvalitet/holdbarhet, mulighet for vedlikehold og reparasjon, samt bruk av gjenvinnbare materialer.
- Etablere rutiner som sikrer regelmessig innsamling IT-utstyr, mobiltelefoner, Ipader etc som er ødelagt eller ikke (kan) brukes. Dette for å sikre økt gjenbruk og/eller gjenvinning av komponenter som krever ikke fornybare – og dermed verdifulle – ressurser.
- I samarbeid med SiO og studentene se på hvordan UiO kan legge til rette for ordninger for gjenbruk for UiOs studenter, eksempelvis gjennom å legge til rette for bruktbutikk(er) og/eller reparasjonsverksteder.
- Bruke relevante anskaffelser til å opparbeide dybdekunnskap om miljøaspekter. Dette gjennom å velge ut enkelte anskaffelser der miljø er et særlig relevant aspekt, og gå i dybden på miljøspørsmålet, i et samarbeid md forskermiljøer og gjennom innhenting av ekspertkunnskap.
- Utarbeide standardkrav/kriterier for reduksjon av utslipp i anskaffelser f. eks der transport er en vesentlig del av avtalen. Eksempelvis ved å bruke transportmetode og transportavstand som tildelingskriterium.
- Legge livssyklus-kostnader til grunn i flere anskaffelser. Ved å i større grad inkludere kostnader for vedlikehold/service, reservedeler, avhending etc vil klimavennlige produkter bli mer konkurransedyktige.
- Stille krav i relevante leverandøravtaler til datakvalitet (primærdata og sekundærdata) og rapportering slik at data kan benyttes i klimagassregnskapet på en ressurseffektiv måte.
- Redusere miljørisiko ved kjøp, bruk og avhending av kjemiske stoffer gjennom å ferdigstille UiOs pågående prosjekt for kjemikalistyring.
- Bidra til mer effektiv og høyere ressursutnyttelse av forskningsinfrastruktur, både nasjonalt og internasjonalt, gjennom å i 2021 pilotere og implementere delingsystemet Bookitlab for forskningsinfrastruktur, altså et felles faktura- og bookingsystem for forskningsinfrastruktur.

III. Reiser, møter og opphold

UiO skal:

- Sikre at alle enheter bidrar til at UiO samlet sett signifikant reduserer antall personkilometer med fly.
- Øke datakvalitet og videreutvikle rapporter for flyreiser, for å måle reduksjon over tid og som grunnlag for å identifisere nye og flere tiltak for å legge til rette for miljøvennlige alternativer til flyreiser.
- Videreutvikle fasiliteter, verktøy og brukerstøtte for digitale møteplasser og for hybrid undervisning, samt utarbeide en plan som konkretiserer tiltak og kostnader knyttet til å forbedre kvaliteten på området.
- Vurdere tverrfaglig prosjekt for å videreutvikle fasiliteter for digitale konferanser og større arrangementer.

IV. Kommunikasjon, kultur og atferd

UiO skal:

- Etablere en kommunikasjonsplan for å styrke det kollektive eierskapet for grønn omstilling gjennom økt bevisstgjøring og oppmerksomhet i lederfora, i nettverk og andre interne fora.
- Synliggjøre og dele historier og eksempler på tiltak for grønn omstilling og miljøvennlig drift.
- Sikre at ledere og ansatte holdes regelmessig oppdatert om mulighetene for å foreta klimavennlige valg i hverdagen, og sikre erfaringsdeling om praktiske løsninger innen grønn omstilling og miljøvennlig drift.

- Vurdere etablering av en klima- og miljøpris for ansatte, studenter og/eller enheter som har utmerket seg ved å bidra til å redusere miljø- og klimaavtrykket.
- Inkludere bærekraftsperspektiv i introduksjonsprogram for ledere og ansatte, samt i relevante rollebeskrivelser.
- Motivere ansatte og studenter til å komme med ideer og forslag til tiltak som kan redusere UiOs klimafotavtrykk.